

rynek pracy.	3. Starzenie się społeczeństwa. 4. Mała mobilność mieszkańców. 5. Niski poziom informatyzacji mieszkańców. 6. Bierność osób objętych pomocą społeczną, nasilanie się postaw roszczeniowych. 7. Niewystarczająca ilość środków na zadania pomocy społecznej.
Kultura i turystyka	
1. Walory krajobrazowe, duża ilość kompleksów leśnych, rezerwatów przyrody, obecność Wisły. 2. Większe zapotrzebowanie na usługi związane z wypoczynkiem i rozrywką. 3. Ucieczka ludności z miast na wieś. 4. Wykorzystanie środków pochodzących z europejskich funduszy pomocowych.	1. Brak środków na animowanie życia kulturalnego na terenie gminy i wspieranie lokalnych inicjatyw w tym zakresie. 2. Mała aktywność i brak inicjatyw mieszkańców.

Potencjalne mocne strony	Potencjalne słabe strony
Ochrona środowiska i infrastruktura techniczna	
<p>1. Klimat sprzyjający rolnictwu.</p> <p>2. Duży udział terenów zalesionych.</p> <p>3. Czyste, nieskażone zanieczyszczeniami przemysłowymi powietrze.</p> <p>4. Dobre połączenia komunikacyjne.</p>	<p>1. Brak zwodociągowania w 100%.</p> <p>2. Brak sieci kanalizacyjnej.</p> <p>3. Brak gazyfikacji gminy.</p> <p>4. Brak systemu selektywnej zbiórki i unieszkodliwiania odpadów.</p> <p>5. Niezadowalający stan techniczny dróg.</p>
Gospodarka	
<p>1. Duże możliwości rozwoju usług turystycznych: agroturystyka, turystyka piesza, rowerowa, jazda konna.</p> <p>2. Zasób terenów z przeznaczeniem na działalność gospodarczą.</p> <p>3. Istnienie nadwyżki siły roboczej.</p>	<p>1. Niewyspecjalizowane rolnictwo – brak grup producentów rolnych.</p> <p>2. Brak większych zakładów przemysłowych.</p> <p>3. Mała dywersyfikacja działalności gospodarczej.</p> <p>4. Słabo rozwinięta sieć handlowa.</p> <p>5. Brak uzbrojenia terenów pod działalność gospodarczą.</p>
Społeczeństwo	
<p>1. Duży udział w populacji osób w wieku produkcyjnym.</p> <p>2. Dobrze wykształcona i doświadczona kadra Urzędu Gminy – prężnie działający GOPS.</p> <p>4. Dostęp do szerokiej gamy usług medycznych.</p> <p>5. Zasób terenów pod budownictwo mieszkaniowe.</p> <p>6. Dobry dostęp do placówek oświatowych, gdzie pracuje wyspecjalizowana kadra.</p>	<p>1. Wysoka stopa bezrobocia.</p> <p>2. Mała aktywność zawodowa, gospodarcza i społeczna mieszkańców.</p> <p>3. Zatrudnienie w rolnictwie większości mieszkańców.</p> <p>4. Odływ mieszkańców - migracja ludzi młodych do większych miast.</p> <p>5. Niezadowalający poziom wykształcenia mieszkańców.</p> <p>6. Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura sportowa.</p>

	7. Bariery architektoniczne utrudniające osobom niepełnosprawnym dostęp do dóbr i usług.
Kultura i turystyka	
<p>1. Istnienie gospodarstw agroturystycznych.</p> <p>2. Istnienie zorganizowanych i oznaczonych szlaków turystycznych.</p> <p>3. Dobrze zorganizowana biblioteka i jej filie – organizatorzy imprez kulturalnych.</p>	<p>1. Słabo rozwinięta baza hotelowo-gastronomiczna.</p> <p>2. Brak profesjonalnej promocji turystycznej gminy - brak punktu informacji turystycznej.</p> <p>3. Niewystarczające środki na utrzymanie obiektów dziedzictwa kulturowego.</p> <p>4. Niewystarczająca ilość ośrodków kultury.</p>

VII. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z ANALIZY SWOT

Dzięki dokonanej w oparciu o „Raport o stanie gminy Chełmno” analizie SWOT widoczne są obszary, które wymagają długofalowych, perspektywicznych i przemyślanych działań. Podstawowymi problemami społecznymi wymagającymi rozwiązania, na co wskazują przedstawione w dokumencie statystyki, są bezrobocie i ubóstwo. Jednak trudne do zidentyfikowania i zobrazowania liczbowo są problemy, których skala tak naprawdę nie jest do końca znana. Jest to alkoholizm czy przemoc w rodzinie – będące skutkiem właśnie ubóstwa czy bezrobocia.

Ponadto dane urzędowe nie zawierają informacji na temat ograniczonego dostępu do dóbr społecznych osób przewlekle chorych, starych i niepełnosprawnych. Dlatego też zjawiska te zostały ujęte w opracowywanych celach podstawowych.

Trudnością w rozwiązywaniu problemów społecznych jest fakt, że większość osób zagrożonych wykluczeniem społecznym pozostaje anonimowa. Również nie wszyscy, którzy otrzymują pomoc, mają potrzebę usamodzielnienia się i wzięcia odpowiedzialności za losy swoje i swojej rodziny. Dlatego też bardzo ważny nacisk kładzie się na profilaktykę zagrożeń, zadania edukacyjne i terapeutyczne, które mają na celu nie doprowadzić do narastania problemów społecznych.

VIII. STRATEGIA I HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

1. MISJA, OBSZARY INTERWENCJI, CELE PODSTAWOWE, CELE SZCZEGÓŁOWE, ZADANIA I SPODZIEWANE EFEKTY

Ustawa o samorządzie gminnym definiuje gminę jako wspólnotę samorządową, której głównym zadaniem jest skuteczne zarządzanie całym szerokim zakresem zadań publicznych w celu zaspokajania zbiorowych potrzeb lokalnej społeczności. Świadczenie usług o charakterze użyteczności publicznej, mających na celu podnoszenie jakości życia mieszkańców, należy do obowiązków gminy i obowiązek ten jest przez nią realizowany.

Misją gminy Chełmno w zakresie polityki społecznej jest poprawa warunków życia mieszkańców i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu. W celu realizacji misji wyznaczono następujące obszary krytyczne odpowiadające grupom wymagającym wsparcia:

1. Rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym.
2. Dzieci i młodzież z tych rodzin.
3. Osoby niepełnosprawne.
4. Osoby starsze.
5. Grupy społeczne zagrożone chorobą alkoholową i narkomanią.

1. Rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym.

Rodzina stanowi podstawową komórkę w strukturze społecznej. O warunkach jej funkcjonowania i rozwoju decydują działania z zakresu polityki ekonomicznej i społecznej. Aby mogła wypełnić swoje zadania i obowiązki powinna być otoczona ochroną i wsparciem, a w szczególności należy zapewnić prawidłową realizację potrzeb rozwojowych i psychicznych dzieci, do których należy zaliczyć: potrzebę stabilizacji, bezpieczeństwa, przynależności uczuciowej. Prawidłowy rozwój dziecka zależy od stopnia zaspokojenia jego potrzeb. Nie jest to możliwe w rodzinie dysfunkcyjnej, gdzie brak jest poczucia stabilności i bezpieczeństwa.

Przy realizacji zadań pomocy społecznej za priorytet należy przyjąć wspieranie środowisk i rodzin najbardziej zagrożonych biedą i trudnościami w rozwiązywaniu narastających problemów pośrednio wynikających z trudności ekonomiczno - wychowawczych, psychicznych, zdrowotnych.

Niekorzystne zmiany ekonomiczno – społeczne, min. rosnące bezrobocie i co za tym idzie wzrost ubóstwa, są zagrożeniem dla normalnie funkcjonującej rodziny i prowadzą w konsekwencji do różnego rodzaju patologii. Dotykają one wszystkich członków rodziny, zarówno dorosłych, jaki i dzieci. Jednym ze wspomnianych problemów większości rodzin jest bezrobocie ich członków, przy czym znaczna część osób nie ma uprawnień do ubiegania się o świadczenia w formie zasiłków dla bezrobotnych i balansuje na poziomie minimum socjalnego. Dotyczy to głównie rodzin o niskim poziomie wykształcenia, a także wielodzietnych i niepełnych. Zjawiskiem wtórnym są występujące niejednokrotnie patologie, w tym głównie alkoholizm i przemoc, które szczególnie dotyczą dzieci.

Niewystarczająca ilość środków na podstawowe potrzeby życiowe powoduje, że dzieci z tych rodzin są często nieprawidłowo żywione lub niedożywione, nie zapewnia się im również należytej opieki medycznej. Aby udzielić pomocy w jak najlepszy sposób, należy zróżnicować działania w zależności od tego, jakimi problemami jest dotknięta rodzina, będąca odbiorcą pomocy. Innych form wsparcia wymagają rodziny dotknięte bezrobociem, innych - z problemem uzależnień czy niewydolne wychowawczo. Chociaż zapewnianie właściwych warunków bytowych dzieciom jest obowiązkiem rodziców, to im samym należy niejednokrotnie udzielić wsparcia.

Cel główny: Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin dysfunkcyjnych.

Cele operacyjne

1. Zwalczanie bezrobocia i przeciwdziałanie jego skutkom.
2. Organizowanie i rozwijanie kompleksowego wsparcia dla dzieci i młodzieży szkolnej.
3. Organizowanie pomocy w rozwiązywaniu i ograniczaniu patologii.
4. Pomoc rodzinom w uzyskaniu samodzielności finansowej i eliminowanie postaw roszczeniowych.
5. Stworzenie mieszkań socjalnych dla najbardziej potrzebujących.

Zadania

1. Organizowanie pracy socjalnej bezrobotnym, współdziałanie z Powiatowym Urzędem Pracy.
2. Współpraca z PUP w kwestii proponowanej tematyki szkoleń w zakresie doskonalenia zawodowego.
3. Motywowanie bezrobotnych do aktywnego poszukiwania pracy, do przekwalifikowania, szkoleń, kursów.
4. Udzielanie porad i informacji.
5. Zapewnienie opieki psychologicznej i pedagogicznej rodzinom będącym w kryzysie – zwłaszcza dzieciom borykającym się z trudnościami emocjonalnymi.
6. Analizowanie zaburzeń u dzieci i szukanie ich przyczyn.
7. Dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego.
8. Współpraca z pedagogami szkolnymi.
9. Współpraca z instytucjami pozarządowymi, organizacjami, fundacjami, kościołami realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej.
10. Systematyczna współpraca z wymiarem sprawiedliwości w szczególności sądem rodzinnym, kuratorami sądowymi dla dzieci i młodzieży.
11. Wykorzystanie różnych systemów wsparcia (psychologicznego, socjalnego, prawnego, Klub Anonimowych Alkoholików).
12. Zapewnianie pomocy materialnej rodzinom najuboższym.
13. Wsparcie w odtworzeniu więzi społecznych rodzin poprzez uczestniczenie w grupach samopomocowych organizacji pozarządowych (kierowanie do organizacji pozarządowych).
14. Poradnictwo dotyczące możliwości poprawy sytuacji ekonomiczno – bytowej.
15. Stymulacja aktywności własnej rodzin w celu zaspokojenia potrzeb socjalno-bytowych (wykorzystywanie własnych możliwości).
16. Doradztwo i dofinansowanie w kwestii warunków zamieszkania.
17. Dożywianie dzieci i dorosłych.
18. Współpraca z placówkami oświatowymi w celu analizy sytuacji socjalno-bytowej dzieci uczęszczających do szkół.
19. Poszukiwanie liderów lokalnych.

Spodziewane efekty

1. Uaktywnienie osób bezrobotnych – spadek bezrobocia.
2. Poprawa sytuacji socjalno – bytowej rodzin najuboższych.
3. Zmniejszenie skutków psychicznych i społecznych bezrobocia.

4. Zmniejszenie rozwoju zjawisk patologicznych w rodzinach.
5. Ochrona przed negatywnymi wpływami środowiska.
6. Zapobieganie poczuciu bezradności, wstydu i braku przynależności do społeczeństwa.

2. Dzieci i młodzież z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W rodzinach dotkniętych ubóstwem, bezrobociem i różnego typu patologiami, szczególnie widoczny jest dramatyczny los dzieci. Bywają one niedożywione i zaniedbane, doświadczają przemocy ze strony dorosłych, nie mają zapewnionej właściwej opieki medycznej. Brak środków finansowych sprawia, że nie mają one równych szans na zdobycie odpowiedniego wykształcenia w porównaniu z dziećmi z rodzin zamożnych. Wbrew dobrym chęciom i aspiracjom, kopiowany jest model rodziny, w której członkowie są niedostatecznie wykształceni i biedni, ponieważ dzieci wrażliwieją w środowisku, w którym zanikają wzorce społeczne. Dlatego tak ważne są działania, zarówno w sferze edukacji i profilaktyki, jak i rozbudowanego systemu świadczeń pieniężnych. Uzupełnieniem działań na rzecz dziecka są akcje dożywiania w szkołach, wyposażania ich w niezbędne przybory szkolne oraz dofinansowanie do ferii zimowych i wakacji.

Cel główny: Zaszczepienie w młodym pokoleniu poczucia odpowiedzialności za własną przyszłość oraz kształtowanie pozytywnych postaw życiowych.

Cele operacyjne

1. Kształtowanie wśród dzieci i młodzieży postawy odpowiedzialności za własne życie, zdrowie fizyczne i emocjonalne, poprawę własnego położenia, edukację, przyszłą rodzinę.
2. Pomoc finansowa w organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zadania

1. Organizacja wolnego czasu dzieciom i młodzieży w porozumieniu z placówkami oświatowymi – świetlicami, bibliotekami.
2. Ochrona dzieci i młodzieży przed przestępczością i przemocą.
3. Podniesienie jakości pracy i kwalifikacji kadry szkół podstawowych i gimnazjów.
4. Zapewnienie pomocy socjalnej dzieciom i młodzieży dotkniętej ubóstwem.

5. Promowanie dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej – stworzenie systemu nagród i wyróżnień.
6. Stworzenie nowych miejsc pracy dla absolwentów szkół.
7. Przeciwdziałanie dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży.
8. Rozwój infrastruktury sportowej i stworzenie warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu.

Spodziewane efekty

1. Eliminowanie zjawisk patologii społecznej wśród młodzieży.
2. Umiejętność aktywnego i produktywnego wykorzystania przez młodzież wolnego czasu.
3. Aktywizacja zawodowa absolwentów szkół średnich.
4. Prawidłowy rozwój intelektualny i emocjonalny dzieci i młodzieży.
5. Ukształtowanie się hierarchii systemu wartości nie wyniesionych z domu rodzinnego.

3. Niepełnosprawni.

Osoby niepełnosprawne stanowią w Polsce bardzo liczną społeczność, która liczy około 4,5 mln osób (ponad 14% ogółu ludności), a prognoza GUS przewiduje, że w 2010 roku liczba ta wzrośnie do 6 mln. W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej niepełnosprawność oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. W życiu codziennym niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania.

Prawnie osobami niepełnosprawnymi są te jednostki, które posiadają stopień niepełnosprawności orzeczony przez Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Komisję Lekarską przy ZUS, KRUS, jak również inne osoby z dysfunkcjami fizycznymi, psychicznymi i umysłowymi. Za niepełnosprawne należy uznać osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ogranicza lub uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów.

W codziennym funkcjonowaniu osoby niepełnosprawne napotykają liczne przeszkody uniemożliwiające prowadzenie aktywnego życia społecznego oraz w znaczny sposób utrudniające integrację z najbliższą społecznością lokalną. Osoby niepełnosprawne potrzebują